

DIỄN ĐÀN

Số 23

Ngày 30/7/1991

nội dung

Dubček ra đi.....	5
Bộ mặt mới, đường lối cũ....	6
Vai trò KGB trong thời kỳ cải tổ...	8
Màn trình diễn ở Luân Đôn.....	8
Trò chơi của Mỹ trong vấn đề tối hậu ân...	10
Chế độ Castro muốn đổi đầu...	10
Sự sống dậy của Lào....	11
Lên tiếng về cuộc thảm sát Krasna Pollana...	12
Báo Tia Sáng đã xuất bản bí mật trong nước...	12
Thế nào là "Đi tìm một giá trị XH mới cho VN tương lai"...	13
Diễn Đàn 90'— 91': Một vài nhận định sau Đại Hội VII...	14
Chứng chỉ làm người ngu....	15
Người đàn ông ở ga Thuận Lý....	16
Thị hào Hàn Mặc Tử....	18
Qua cửa ải...	21
Về một bài viết trên tạp san Quê Hương...	22
Chó khôn thì sủa dưới trăng...	23

TẠP CHÍ DIỄN ĐÀN
do thanh niên Việt nam tại Praha
biên soạn và phát hành

Tổng biên tập: Trần Hồng Hà

Mọi thư từ, bài vở, tiền ủng hộ xin gửi về địa chỉ:

Trần Hồng Hà
Kolej Strahov XI/42
160 00 Praha 6
Č S F R

Tel.35 49 79, xin phòng 42
Fax:(42) (02) 22 23 04

Số tài khoản ngoại tệ:

Devizové konto:
34833-1010759-111
Komerční banka
Na Příkopě 3 - Praha 1

Cùng Bạn Đọc

Mùa Hè năm 1991 như góp thêm sức nóng và độ chín ở những hạt giống tư tưởng, tự do, hạnh phúc nảy mầm và kết trái dâng đầy mẹ Việt nam.

Tờ báo "Dân Việt" hạt giống đầu tiên của thanh niên Việt nam ở Liên xô đã được khai sinh.

Tờ báo Tia Sáng của đảng Xã Hội Dân Chủ Việt Nam phát hành bí mật trong nước đã đến với bạn đọc bất chấp sự kiểm duyệt...

Bổng nhớ lại câu thơ của Nguyễn Duy:

...Ngày càng hiếm những câu thơ tuần tiết
Ta là gì? Ta cần thiết cho ai?

● BBT

Thời gian qua tính từ số 22 đến ngày 30.7.1991 chúng tôi đã nhận được:

Bài của các bạn sau đây:

NCT (Brno), Thanh Hải (Dubnice n/Vahom), Lão Hạc (Letohrad), V.V. (Praha), Jiri Hlobil (Nova Role), Trần Kim Cương (Zlín), Nguyễn Anh Xuân (BRD), Nguyễn Hoài Vân (France), Đỗ Văn Quyên (Holland), Đồng Văn Nheo (Holland), Hoàng Anh Chung (Holland), L.H. (SSSR),

Tiền ủng hộ của các bạn:

Bạn đọc Praha (130KCs,), Lê Đại Cương (100KCs,), Thanh Hải (50Kcs, Dubnice n/Vahom), Chí Lệnh + Lương Oanh (50Kcs, Karlovy Vary), Knetko. Thạch (50KCs, Kosice), Nguyễn Văn Hải (50KCs, Melnik), Huỳnh Văn Thịnh (50KCs, Teplice), Trần Hữu Nam (50Kcs, Trutnov 3), Phạm Văn Tình (100KCs, Zvolen), Đỗ Văn Quyên (120KCs, Holland), Hoàng Anh Chung (10Gulde, Holland), Frank Thomas (10DM, BRD),

Thư góp ý, đặt báo của các bạn:

Lê Đại Cương (), Trần Phương Lan (Ceske Budejovice), Thanh Hải (Dubnice n/Vahom), Knetko. Thạch (Kosice), Lão Hạc (Letohrad), Nguyễn T Lan (Louny), Nguyễn Văn Hải (Melnik), Phúc Châu, Robin, Lê Sỹ Mon (Melnik), Jiri Hlobil (Nova Role), Đoàn Khả Nghiệp (Praha), Huỳnh Văn Thịnh (Teplice), Trần Kim Cương (Zlín), Phạm Văn Tình (Zvolen), BBT Báo Tiếng Nói (Bungary), Ngô Gia Linh (BRD), Nguyễn Ngọc Trung (BRD), Nguyễn Thị Hiền (BRD), Nguyễn Hoài Vân (France), Đỗ Văn Quyên (Holland), Đồng Văn Nheo (Holland), Hoàng Anh Chung (Holland), Hùng Văn Nguyễn (Holland), L.H. (SSSR).

Chúng tôi xin chân thành cảm ơn và mong tiếp tục nhận được sự cộng tác, giúp đỡ cũng như góp ý trao đổi của các bạn trong thời gian tới.

Tiền ủng hộ xin các bạn gửi qua bưu điện. cảm ơn

TIN VIỆT NAM

CUỘC ĐI THĂM BÍ MẬT

Bộ trưởng quốc phòng Việt nam Lê Đức Anh và một cán bộ cao cấp của đảng Cộng sản Việt nam đã bí mật sang Bắc kinh gặp gỡ các nhà lãnh đạo Trung quốc. Hiện thời còn chưa rõ chuyến đi thăm bí mật này kéo dài bao lâu và ông chủ nhà nào sẽ tiếp đón họ cũng như mục đích chính của chuyến đi. Rất có thể, đó sẽ là vấn đề Cam-pu-chia, để tài nóng bỏng và gây trở ngại nhiều nhất cho mọi quan hệ Việt Trung.

(Theo Mlada Fronta Dnes 23 và 30.7.1991)

KHÔNG CÓ TỬ NHÂN NÀO TRONG RỪNG CÀ?

Việt nam cực lực phản đối lại những tin tức cho rằng ở Đông Dương vẫn còn những lính Mỹ bị giữ lại như những tù nhân và tuyên bố rằng những thông tin về vấn đề này, xuất hiện may ngày trước đó ở Mỹ là giả mạo. Tổ Quân đội Nhân dân trong bài bình luận ngày 24.7.91 viết rằng bức ảnh ba người lính mất tích "đương như vẫn còn sống" công bố ở Mỹ chỉ là một trong hàng nghìn tin giả mạo xoay quanh Đông Dương. Bài báo với đầu đề "Bức ảnh bí hiểm đó từ đâu ra?" đồng thời cũng đánh giá cao thái độ thận trọng của chính phủ Mỹ trong vấn đề này.

Đại diện bộ ngoại giao Hà nội Lê Bang đã kêu gọi các gia đình Mỹ tin tưởng vào những chuyên viên của bộ quốc phòng Mỹ.

Washington vẫn luôn từ chối lời đề nghị bình thường hoá quan hệ của Hà nội chúng nào xung đột Cam-pu-chia và vấn đề những lính Mỹ bị mất tích trong chiến tranh chưa được giải quyết triệt để. Lâu năm gục tuyên bố rằng số phần 62 người trong số 2273 lính bị mất tích chưa được giải thích rõ ràng.

(Theo Mlada Fronta Dnes 25.7.1991)

CANADA MỞ VẤN PHÒNG TẠI HÀ NỘI

Canada sẽ mở một văn phòng ngoại giao ở Hà Nội, với một trưởng phái đoàn tạm thời trực thuộc tòa Đại sứ Canada tại Bangkok. Ba ngoại trưởng Barbara McDougall tuyên bố sự hiện diện của Canada tại Việt Nam sẽ khuyến khích tiến trình đổi mới tại Việt Nam và giúp Canada theo dõi sự tôn trọng nhân quyền và thực hiện chương trình viên trợ cho Việt Nam.

(Thông Luận số 40)

TỔNG BIÊN TẬP TẠP CHÍ TUỔI TRẺ MẤT CHỨC

Tổng biên tập Kim Hạnh báo Tuổi Trẻ bị mất chức sau khi báo này đăng tam thời trực thuộc tòa Đại sứ Quốc gửi cho vợ". Trả lời phỏng vấn hãng thông tấn Reuter, bà Kim Hạnh không cho biết lý do mất chức, nhưng ai cũng biết Đảng Cộng Sản Việt Nam không khi nào chấp nhận cho ông Hồ Chí Minh có quyền được làm một người bình thường.

(Thông Luận số 40)

THAI ĐỘ MỚI CỦA MỸ VỚI HỒI HƯỚNG NGƯỜI TỶ NẠN

Chính phủ Mỹ từ trước tới nay vẫn có thái độ dứt khoát đối với vấn đề người tỵ nạn còn kẹt trong các trại ở vùng Đông Nam Á: không chấp nhận cưỡng bách hồi hương. Những đầu tháng 6.91 vừa qua, Mỹ đã thay đổi lập trường: họ đồng ý tổ chức hồi hương những người không tự nguyện, với điều kiện là những người này phải được ở trong các trại do cơ quan quốc tế như Cao ủy Tỵ Nạn LHQ quản lý. Đây là một đề nghị mới của Hoa Kỳ, Anh quốc và Hồng Kông. Chưa biết Hà Nội sẽ trả lời ra sao về đề nghị này. Nền chủ ý rằng những trại do LHQ quản lý trong đề nghị này nằm trong đất liền lãnh thổ Việt Nam, chứ không phải ngoài những hòn đảo như những đề nghị trước đây của một số tổ chức.

Từ đầu năm tới nay, số người chạy tỵ Việt Nam đến Hồng Kông lên đến gần 10.000 người, tăng vọt so với năm 1990. Riêng trong tháng 5.91 đã có 5.116 người đến được Hồng Kông. Tổng số người tỵ nạn bị nhốt trong các trại cầm ở Hồng Kông lên đến 58.000, trong đó chỉ có gần 7.000 được nhả nhân, tính cách tỵ nạn chính trị, và chờ đợi đi một nước thứ ba.

(Thông Luận số 40)

GIÁO DỤC VIỆT NAM BI ĐẮT

Theo số liệu của Sở Giáo Dục Sài Gòn (Sài Gòn Giải Phóng các số ra ngày 21, 22 và 29.5.1991) thì số học sinh tham dự các kỳ thi như sau:

-Thi hết cấp I (tiểu học): 67.000 học sinh.

-Thi hết cấp II (lớp 9): 35.000 học sinh.

-Thi hết cấp III (lớp 12): 19.000 học sinh.

Các con số này cho thấy từ tiểu học lên cấp II (Phổ Thông Cơ Sở), số học sinh giảm đi một nửa và sau ba năm từ cấp II đến hết cấp III để có thể thi vào đại học, số học sinh lại giảm đi một nửa nữa.

Tình trạng giáo dục tại Sài Gòn cũng tương tự như tình hình chung của cả nước. Theo thống kê của Bộ Giáo Dục (Tuổi Trẻ 4.6.1991) thì từ lớp 1 đến lớp 5, số học sinh chỉ còn lại 60%, sau đó đến cấp II (từ lớp 6 đến lớp 9) chỉ còn 30% trong lứa tuổi. Cấp III lại có thêm 16% học sinh trong lứa tuổi bỏ học.

Vấn theo Bộ Giáo Dục, chỉ có 85% trẻ em từ 6 đến 10 tuổi ghi tên vào lớp 1. Như vậy là 15% công dân tương lai của Việt Nam hoàn toàn không hề đến trường. Nếu dựa theo số liệu của Bộ Giáo Dục thì 40% bỏ học sau đó. Tài liệu của Bộ Giáo Dục không mô tả rõ con số 40% này, nhưng theo tinh thần của tài liệu thì người ta phải hiểu là 40% của lứa tuổi chủ không phải là 40% của số trẻ em đã ghi tên đi học. Như vậy là có tới 55% thiếu nhi Việt Nam không học hết bậc tiểu học.

(Thông Luận số 40)

TIN THẾ GIỚI

SUMMIT XÔ - MỸ LẦN THỨ CHÍN

Chức summit trong tiếng Anh dùng để chỉ hội nghị giữa các nguyên thủ quốc gia đã trở thành từ thông dụng trong mọi ngôn ngữ trên thế giới kể từ năm 1985, khi summit Xô - Mỹ đầu tiên giữa Gorbachov và Reagan được tiến hành. Mỗi summit Xô - Mỹ là một sự kiện trong đại, một cái mốc đánh dấu con đường đi tới chón vũ chiến tranh lạnh, đây xa bóng ma chiến tranh hạt nhân.

Ngày 30.7, summit Xô - Mỹ lần thứ chín đã khai mạc tại Matxcova. Một điểm khác biệt của summit này là không những chỉ có hai vị tổng thống Mỹ và Liên xô mà cả tổng thống hai nước cộng hòa trong Liên bang Xô-viết, tổng thống nước Cộng hòa liên bang Nga, ông Boris Jelcin và tổng thống nước Cộng hòa Kazakhstan, ông Nazarbayev cũng được mời tham dự, với tư cách ngang hàng như Gorbachov, Lý do đưa ra để giải thích điều này là ngày nay các nước cộng hòa có vai trò bình đẳng, không còn là "cấp dưới" của Kremlin như xưa, ít nhất là về mặt lý thuyết. Mặt khác không thể mời 15 người đại diện của cả 15 nước cộng hòa đến gặp G. Bush nên chỉ có hai tổng thống hai nước cộng hòa lớn nhất được mời.

Nội dung cuộc đàm phán ngày đầu tiên chủ yếu tập trung vào đề tài kinh tế Liên-xô, vấn đề Izrael - Arab, Cu ba và Nam tỵ. Buổi chiều 30.7 G. Bush tới thăm và phát biểu tại trường Đại học quan hệ quốc tế Matxcova. Trong bài phát biểu ông đánh giá cao lập trường của Liên xô trong chiến tranh tại vùng Vịnh và tuyên bố rằng Mỹ và Liên xô đang ở rất gần cái đích cuối cùng trong quá trình bình thường hoá quan hệ giữa hai nước. G. Bush cũng hứa rằng sẽ đề nghị Nghị viện Mỹ chuẩn y chính sách tối huệ an dành cho Liên-xô.

Sau đó G. Bush tới gặp riêng với B. Jelcin tại dinh thự của ông ta ở Kremlin.

Đỉnh cao của summit là việc ký kết hiệp ước START (Strategic Arms Reduction Treaty - Hiệp ước cắt giảm vũ khí chiến lược) vào ngày 31.7 [Nội dung của START xin xem trang 5].

Summit kết thúc vào ngày 1.8. Trong bài phát biểu cá G. Bush lần M. Gorbachov cũng nhất trí rằng chiến tranh lạnh đã thuộc về quá khứ.

Sau khi rời Matxcova G. Bush bay tới Kyjev, thủ phủ nước Cộng hòa Ukrajina, để hội đàm với các vị lãnh đạo nước cộng hòa này, Tổng thống Mỹ kết thúc chuyến đi và trở về nước ngày tối hôm đó.

(Theo báo chí, TV, radio từ 30.7 đến 2.8.1991)

MỘT BƯỚC NGOẶT QUAN TRỌNG TRONG TÌNH HÌNH CAMPUCHIA

Hội nghị của Hội đồng dân tộc tối cao (SNC) Campuchia vừa được tiến hành trong các ngày 16 và 17.7 tại Bắc kinh. Ba phái đối lập và Phnompenh thỏa thuận rằng từ nay sẽ có một phái đoàn đại diện chung ở LHQ và chấp nhận đề LHQ gửi phái đoàn đặc biệt tới giám sát việc thực hiện ngừng bắn. Đại diện của Campuchia ở LHQ sẽ do hoàng thân Norodom Sihanuk, chủ tịch SNC, dẫn đầu. Hoàng thân Sihanuk đã thôi giữ tất cả các chức vụ khác để có thể là người đứng đầu trung lập của SNC.

(Herald Tribune International 18.7)

LỰC LƯỢNG QUÂN SỰ A RẬP ĐUNG RA BẮC VỆ CỔ-OET

Arab Saudi thông báo rằng các nước thành viên Hội đồng cộng tác các quốc gia A rập ở vùng vịnh Persic (GCC), Ai cập và Syria quyết định thành lập các đơn vị quân đội chung để bảo vệ Co-oet trước sự đe dọa của Irak. Bộ trưởng Bộ ngoại giao Arab Saudi, hoàng tử Saud Fajsal, thông báo với hãng tin Reuter như vậy ngày 16.7.

(Mladá fronta Dnes 17.7)

CÁC HOẠT ĐỘNG CHÍNH TRỊ TRONG CÁC CƠ QUAN NHÀ NƯỚC

Ngày 20.7 tổng thống Liên bang Nga Boris Jelcin vừa ký sắc lệnh cấm các đảng phái chính trị (kể cả đảng CS LX) hoạt động trong các nhà máy, công sở, ... do nước cộng hòa này quản lý.

(Mladá fronta Dnes 22.7)

BIỂU TÌNH Ở KYJEV

Ngày 19.7 hàng nghìn người đã tham gia cuộc biểu tình ở Kyjev, thủ đô nước cộng hòa Ukrajina do đảng Cộng hòa Ukrajina và một số đảng phái đối lập khác tổ chức. Theo hãng tin Interfax những người biểu tình chủ yếu đòi trao trả tự do cho nghị sĩ của phe đối lập, ông Stepan Chmara.

(Mladá fronta Dnes 22.7)

MỸ GIẢM SỐ LƯỢNG MỤC TIÊU TẤN CÔNG

Theo báo Mỹ Washington Post, số ra ngày 21.7, các nhà lập kế hoạch quân sự Mỹ đã cắt giảm danh sách mục tiêu tấn công trên lãnh thổ Liên Xô trong trường hợp xảy ra chiến tranh hạt nhân. Lý do là vì trong hoàn cảnh hiện nay khá nặng nề về một cuộc chiến tranh như vậy có xác suất nhỏ hơn rất nhiều so với vài năm trước đây. Bản kế hoạch mới chỉ bao gồm 3000 mục tiêu so với 10000 trước đây. Tất cả các mục tiêu trên lãnh thổ các nước Đông Âu đã bị gạch bỏ.

(Mladá fronta Dnes 22.7)

"CHỢ LỚN" Ở BUDAPEST

Budapest là thành phố lớn đầu tiên ở Đông Âu, nơi sắp tới có nhiều khu nâng sẽ xuất hiện khu người Trung Quốc. Theo hãng tin AFP đã có hàng nghìn dân Trung Quốc tới thủ đô Hungary với mục tiêu làm ăn, buôn bán. Chinatown (thành phố Trung Quốc) đang hiện hình ở quận 10 Budapest. Tại nhà văn hóa quận này cách đây không lâu trung tâm thông tin, nhà hát, quán ăn của người Trung Hoa đã được thành lập.

(Mladá fronta Dnes 26.7)

ĐỒNG MINH RÚT KHỎI IRAK

Theo tin của hãng tin Reuter đưa theo lời người phát ngôn của quân đội Mỹ, ngày 15.7 đơn vị đồng minh cuối cùng, từ cuối tháng tư được đưa vào bắc Irak để bảo vệ các trại tỵ nạn của người Kurd, đã rút khỏi nước này. Tuyệt đại đã số người Kurd đã được đưa về nhà an toàn.

(Lidove noviny 16.7)

QUỐC HỘI LIÊN BANG NGA KHÔNG BẦU ĐƯỢC CHỦ TỊCH

Sau sáu lần bỏ phiếu không một ứng cử viên chức chủ tịch Quốc hội Nga nào giành được qua 50% trong tổng số 531 phiếu. Cuối cùng Quốc hội phải quyết định để chuyển này lại đến mùa thu năm nay. Tạm thời quyền hạn chủ tịch được ủy nhiệm cho thư ký thứ nhất R. Chasbulatov. [Trước kia Boris Jelcin giữ chức chủ tịch quốc hội, ông ta thôi giữ chức vụ này sau khi thắng cử tổng thống Nga.]

(Lidove noviny 18.7)

NELSON MANDELA KHÔNG ĐI THEO CON ĐƯỜNG CNXH

Trong bài phỏng vấn của báo The Star Nelson Mandela, chủ tịch Đại hội dân tộc Phi (ANC), tuyên bố rằng tổ chức của ông không đi theo con đường CNXH và sẽ không cộng tác với đảng Cộng sản Nam Phi.

(Lidove noviny 19.7)

ĐẢNG SAU LẬP TRƯỞNG VỮNG CHẮC CỦA CASTRO

Tại hội nghị cấp cao các nước Trung Mỹ kết thúc ngày 19.7 tại Guadalajara người đứng đầu nhà nước Cuba Fidel Castro đã phải công khai thừa nhận rằng Cuba không thể thoát khỏi tình trạng khủng hoảng kinh tế trầm trọng hiện nay nếu không có sự giúp đỡ của nước ngoài.

(Lidove noviny 19.7)

IRAK TRẢ LẠI ĐỒ AN CƯỞP

Ban quân trị ngân hàng trung ương Co-oet thông báo rằng trong thời gian vài tuần sắp tới Irak sẽ trả lại số vàng chiếm đoạt được trong thời gian xâm lược nước này. Tổng cộng có 3216 thỏi vàng, trị giá khoảng 600 đến 700 triệu đô la.

(Lidove noviny 25.7)

LÍNH MỸ SẼ Ở LẠI PHILIPPIN ÍT NHẤT 10 NĂM NỮA

Ngày 17.7 Philipin và Mỹ đã ký kết hiệp ước mới về các căn cứ quân sự Mỹ ở Philipin. Theo hiệp ước này Mỹ được phép dùng căn cứ hải quân Subic 10 năm nữa. Năm 1992 chính phủ Philipin sẽ được trả 550 triệu đô la, mỗi năm sau đó 453 triệu đô la. Cũng theo hiệp ước này sang năm Mỹ sẽ trao trả cho Philipin căn cứ không quân Clark bị thiệt hại nặng trong tai họa núi lửa cách đây không lâu, Clark và Subic là hai căn cứ quân sự lớn nhất của Mỹ ở châu Á.

(Lidove noviny 18.7)

PHÁP HỦY BỎ MỘT CHƯƠNG TRÌNH PHÁT TRIỂN VŨ KHÍ HẠT NHÂN

Theo báo Pháp Le Monde, số ra ngày 20.7, Pháp quyết định hủy bỏ chương trình phát triển và sản xuất hệ thống tên lửa hạt nhân lưu động, theo dự kiến sẽ kéo dài tới năm 2000 và phi tốn khoảng 30 tỷ frank.

(Lidove noviny 22.7)

ĐAN MẠCH KHÔNG HỦY BỎ TRỪNG PHẠT KINH TẾ NAM PHI

Hội trung tuần tháng 6 Quốc hội Đan Mạch vừa bỏ phiếu chống lại đề nghị hủy bỏ trừng phạt kinh tế Nam Phi. Như vậy Đan Mạch đã chống lại dự định hủy bỏ cấm vận của 11 nước thành viên còn lại Cộng đồng châu Âu (EC). Các quyết định của EC chỉ có hiệu lực khi được tất cả các nước thành viên thông qua.

(Lidove noviny 22.7)

HỢP NHẤT QUÂN ĐỘI HAI NƯỚC !!

Rất có khả năng trong vòng 20 năm tới quân đội Australia và New Zealand sẽ hợp nhất bởi vì như vậy cả hai nước sẽ tiết kiệm được một số tiền đáng kể. Tuyên bố này do bộ trưởng Bộ quốc phòng Australia R. Ray đưa ra.

(Lidove noviny 24.7)

NHẬT BẢN VẤN CHO LIÊN XÔ VAY TIỀN

Mặc dù chính phủ Nhật Bản đặt điều kiện chi giúp đỡ kinh tế Liên Xô sau khi hai bên giải quyết xong vấn đề tranh chấp 4 hòn đảo thuộc quần đảo Kuril, Nhật Bản vẫn cho Liên Xô vay 350 triệu đô la để trả nợ các công ty Nhật.

(Lidove noviny 26.7)

NAM TƯ 1991

Từ đầu năm đến nay tại Nam Tư đã có 315 người chết và hơn 500 người bị thương trong các cuộc xung đột vũ trang mang màu sắc dân tộc. Theo TV Nam Tư tới ngày 16.7 thống kê nói trên chưa tính đến số người chết và bị thương trong các trận đánh giữa quân đội liên bang và dân quân nước cộng hòa Slovinsko. Ở Nam Tư hiện nay có khoảng 200000 người phục vụ trong các lực lượng vũ trang không thuộc quân đội liên bang. Trong số đó có khoảng 100000 người ở Chorvatsko, 55000 ở Slovinsko, tức hai nước đã tuyên bố tách khỏi Nam Tư.

(Mladá fronta Dnes 18.7)

TIN TỨC

M. GORBACHOV ĐÓN ĐỘC

Alexandr Jakovlev, người được coi như bộ não của cuộc cải cách kinh tế ở Liên Xô và là cố vấn thân cận nhất của M. Gorbachov, vừa tuyên bố rút khỏi ban cố vấn tổng thống. A. Jakovlev là một trong những người vừa đứng ra thành lập Phong trào cải cách dân chủ.

(Lidové noviny 29.7)

CƠ-ŌET MUỐN VAY 33 TỶ ĐÓ LA

Theo báo chí Cơ-Ōet chính phủ Cơ-Ōet sẽ đề nghị vay nước ngoài 33 tỷ đô la để có tiền khôi phục đất nước và để chi phí vào một số việc khác. Theo lệnh của vua Cơ-Ōet Bộ tài chính sẽ chịu trách nhiệm đứng ra vay số tiền này.

(Mladá fronta Dnes 16.7)

TIN TIỆP KHẮC

CHÍNH NHÀ KINH DOANH TƯ NHÂN RA TÒA VI TỘI LỬA ĐÀO

Ngày 15.7.91 phó phòng công an kinh tế Praha Jaroslav Machane thông báo rằng "hiện nay có tất cả 9 người đang bị xét xử vì tội rút tiền một cách trái phép từ tài khoản bù giá của nhà nước với mục đích trục lợi." Những nhà kinh doanh mới này, chủ yếu trong ngành xây dựng, đã lập những danh sách công nhân ma để đến ngân hàng rút khoản tiền bù giá 140 Kcs/người/tháng mà nhà nước quy định năm ngoài. Số tiền thất thoát đã lên tới hàng triệu Kcs.

(Theo Mladá Fronta Dnes 16 và 17.7.1991)

HÀNG TỶ CỦA RON DÀNH CHO NÔNG DÂN

Dưới áp lực phản đối mạnh mẽ của nông dân, cuộc họp ngày 17.7 với sự tham gia của các bộ trưởng nông nghiệp, kinh tế, đại diện bộ tái chính liên bang, các đại diện các hợp tác xã cũng như những nông dân cá thể, đã quyết định ngân sách liên bang sẽ chi ra 3,4 tỷ Kcs để mua phân dư thừa, thịt, sữa và các sản phẩm từ sữa sản xuất được. Quy định chính thị trường liên bang sẽ tạo điều kiện để xuất phân dư thừa đó ra nước ngoài, sau đó dần dần hướng tới tạo thế cân bằng thị trường trong nước.

(Theo Mladá Fronta Dnes 18.7.1991)

GIÁ CÀ TĂNG LÊN, SẢN XUẤT GIẢM XUỐNG

Biên bản mới nhất của cơ quan thống kê liên bang cho thấy mức giá cà nhìn chung cao hơn tiêu dùng vào tháng 7 cao hơn 1,8% so với tháng 5, trong đó giá lương thực, thực phẩm thì lại hơi giảm xuống. So với cùng thời kỳ này năm ngoài, giá hàng tiêu dùng tăng 71,3%; giá lương thực, thực phẩm tăng 57% còn các mặt hàng khác 86,6%. Đến cuối tháng 6 số người không có việc làm được ghi nhận là 300 000, tức 3,8% lực lượng lao động. Tỷ lệ thất nghiệp ở vùng Slovakia là 6,3%, cao hơn ở vùng Sec 2,6%. Sản xuất công nghiệp so với cùng kỳ năm ngoài (tháng 7) giảm gần 32%.

(Theo Mladá Fronta Dnes 18.7.1991)

MLADÁ FRONTA DNES DẪN ĐẦU

Theo kết quả tham dò nghiên cứu dư luận hồi đầu tháng sau thì tờ báo được đọc nhiều nhất ở vùng Sec là Mladá Fronta Dnes (25% số người được hỏi), đứng thứ hai là Prace (16%) và Lidové Noviny đứng thứ ba (14%).

(Theo Mladá Fronta Dnes 25.7.1991)

TIỆP KHẮC - CUỘC QUỐC TÊN LỬA BÍ MẬT!

Quân đội Tiệp-khắc có trong tay 24 tên lửa Liên-xô ORT 22 (theo thuật ngữ phương Tây là SS 22). Một số lượng tên lửa tương tự nằm ở Bulgaria và Đức (thừa hưởng lại của Đông Đức cũ). Đây là loại tên lửa tầm trung, có khả năng mang đầu đạn hạt nhân, tương tự loại tên lửa đã được huy bỏ theo hiệp ước ký kết giữa Mỹ và Liên-xô. Dư luận phương Tây nghi ngờ đây là dụng ý xấu của Liên-xô, rằng trước khi ký kết hiệp ước trên đã cố gắng chuyển giao một số tên lửa vào tay các nước vệ tinh của mình phòng khi cần kíp sẽ có cái để dùng đến. Giữa Liên-xô và chính

quyền công sản trước đây tồn tại một hiệp ước quy định rằng trong trường hợp đe dọa xung đột những tên lửa này sẽ được trang bị đầu đạn hạt nhân. Nhưng đầu đạn hạt nhân này trước đây cũng đã có mặt tại Tiệp-khắc nhưng đã được rút về khi thỏa thuận rút quân đội Liên-xô ra khỏi Tiệp-khắc được ký kết. Dù vậy các đầu đạn cũng có thể được chơ đến trong vài tiếng đồng hồ khi cần thiết. Do đó mối lo ngại của phương Tây là có cơ sở.

(Theo Mladá Fronta Dnes 27.7.1991)

CÁC LỰC LƯỢNG CHÍNH TRỊ Ở TIỆP KHẮC

Kết quả thăm dò dư luận tháng 7 cho thấy nếu bầu cử được tiến hành ngay bây giờ thì tỷ lệ cử tri bầu cho các đảng phái sẽ được phân bố như sau:

Vùng Sec: đảng Dân chủ Công dân 18%, đảng Công sản Sec và Morava 9%, đảng Nhân dân 9%, đảng Công hòa 7%, đảng Dân chủ Xã hội 6% và phong trào Công dân 5%.

Vùng Slovakia: phong trào vì Slovakia dân chủ 39%, đảng Dân chủ cạnh tả 9%, đảng Dân tộc Slovakia 13%.

Như vậy có thể thấy rằng tư tưởng dân chúng vùng Sec ngả sang hữu, còn vùng Slovakia thì sang tả.

(Theo Mladá Fronta Dnes 27.7.1991)

NHỮNG NGƯỜI VÔ CHÍNH PHỦ ĐÃ NỔI MŨNG

Tổng thanh tra đại triển lãm Tiệp-khắc tại khu triển lãm Holešovice Radim Mensik công bố trong cuộc họp báo ngày 29.7.91 rằng "cuộc triển lãm có thể bị lỗ khoảng 600 đến 700 triệu Kcs. Giá thành các phương tiện về môi khoan khác dành cho việc chuẩn bị và tiến hành triển lãm hiện nay đã lên tới 1,8 tỷ Kcs. Triển lãm đã không thu hút được sự quan tâm của dân chúng, đến nay mới chỉ có khoảng 1 triệu người đến xem.

Thị trưởng thành phố Praha cũng tuyên bố "không thể không đồng ý với những người vô chính phủ (anarchiste) - họ đã nhiều lần biểu tình phản đối việc tiến hành triển lãm" rằng triển lãm chỉ là một cuộc kinh doanh điên rồ, và số tiền này lẽ ra phải được dùng vào những việc có ích hơn nhiều". Có lẽ nhớ lời phát biểu trên mà cuộc biểu tình ngày 30.7 của những người vô chính phủ phản đối cuộc triển lãm đã diễn ra một cách hòa bình, không bị skinhead và cảnh sát gây rối, ngăn trở.

(Theo Mladá Fronta Dnes 30 và 31.7.1991)

MÔI SINH BỊ ĐE ĐOÀ

Cuộc biểu tình của dân chúng địa phương và những thành viên của phong trào bảo vệ môi sinh "Chuỗi xích châu Âu" (Euroretez) phản đối việc tiếp tục xây dựng công trình thủy lợi trên sông Dunaj Gabčíkovo-Nagyymaros đã kéo dài hơn ba tuần nay. Lý do đưa ra là môi sinh vùng này đã và đang bị đe dọa phá hoại nặng nề. Chính phủ Hungary đã đón phương rút khỏi hiệp ước xây dựng từ trước, còn phía Tiệp-khắc vẫn quyết định tiếp tục công việc với lý do thất thoát tài chính sẽ rất lớn nếu công trình bị dở dang. Chính phủ đã phải một lực lượng lớn cảnh sát đến để bảo vệ công trình.

(Theo báo chí Tiệp-khắc đến ngày 2.8.1991)

SLUŠOVICE VÀ ĐẠI UY ZÁK

Những sự kiện xoay quanh tổ hợp Slušovice đạt tới đỉnh cao khi đại úy Alexej Zák, nhân viên điều tra chính những vụ lạm an vì phạm pháp luật của Slušovice đi tan sang Thụy sĩ cùng với cả gia đình. Lý do mà Zák đưa ra là tính mạng anh ta bị đe dọa khi phát hiện ra sự vi phạm pháp luật với mức độ sâu rộng của tổ hợp và sự dính dáng của nhiều vị tại to mật lớn trong chính phủ qua quá trình điều tra. Bộ nội vụ và ủy viện công tố nước cộng hòa Sec đã ra lệnh bắt giữ và yêu cầu phía Thụy sĩ trao trả đại úy Zák, ngăn chặn không cho anh ta chạy thoát sang nước thứ ba (có tin đồn là định sang cộng hòa Nam Phi) với lời buộc tội lợi dụng chức vụ, đồi ân hối lộ, tổng tiền với giá trị 1 triệu US\$, ... Tất nhiên đại úy Zák đã đưa ra những tài liệu bác bỏ hoàn toàn những lời buộc tội trên, chứng minh rằng lãnh đạo tổ hợp Slušovice, một tổ mafia tồn tại gần hai mươi năm nay - theo lời anh ta, định đưa tiền hối lộ, mua chuộc anh ta đứng tiền trình điều tra, rằng bộ nội vụ đã có thái độ bất lực và vô trách nhiệm đối với vụ án, rằng tổ hợp đã và đang được rất nhiều vị quyền cao chức trọng bao che kể cả dưới chế độ cũ cũng như chế độ hiện hành, ... Nếu những tài liệu này được chứng minh là đúng thì đây sẽ là vụ tai tiếng lớn nhất trong vòng 50 năm trở lại đây ở Tiệp-khắc.

(Theo báo chí Tiệp-khắc đến ngày 2.8.1991)

